

ZAKON

O UREĐENJU SUDOVA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se osnivanje, ukidanje, vrste, delokrug i stvarna nadležnost suda, unutrašnje uređenje suda, sudska uprava, sudsko osoblje, pravosudna uprava, obezbeđenje suda i sredstva za rad sudova.

Sudska vlast

Član 2.

Sudska vlast pripada sudovima.

Sudovi štite pravni poredak Republike Srbije, slobode i prava građana, zakonom utvrđena prava i interese subjekata prava, obezbeđuju ustavnost i zakonitost, jedinstvenu primenu prava i jednaku zaštitu svih pred zakonom.

Osnivanje i organizacija sudova

Član 3.

Osnivanje, ukidanje, vrste, nadležnost, sedišta i područja sudova, sastav suda i postupak pred sudovima uređuju se zakonom.

Zabranjeno je osnivanje prekih, privremenih ili vanrednih sudova.

Za posredovanje u rešavanju sporova, arbitraže i druge izbrane sudove važe posebni propisi.

Nezavisnost sudske vlasti

Član 4.

Sudska vlast je nezavisna od zakonodavne i izvršne vlasti.

Sudsku odluku može preispitivati samo nadležni sud u zakonom propisanom postupku, kao i Ustavni sud u postupku po ustavnoj žalbi.

Svako je dužan da poštuje pravnosnažnu i izvršnu sudsku odluku.

Pomilovanjem ili amnestijom izrečena kazna može se, bez sudske odluke, oprostiti u celini ili delimično.

Sudska nadležnost

Član 5.

Sudska nadležnost se određuje zakonom.

Sud ne može odbiti da postupa i odlučuje u stvari za koju je nadležan.

Donošenje sudskih odluka

Član 6.

Sudske odluke se donose u ime naroda.

Sudija je nezavisan i sudi na osnovu Ustava, opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava, potvrđenih međunarodnih ugovora, zakona i drugih opštih akata donetih u skladu sa zakonom.

Raspoređivanje predmeta sudijama

Član 7.

Sudija koji sudi određuje se nezavisno od toga ko su stranke u sudskom postupku i šta je predmet odlučivanja.

Samo sudska vlast može sudijama da raspoređuje predmete, po unapred utvrđenim pravilima.

Zabrana neprimerenog uticaja

Član 8.

Radi očuvanja autoriteta i nepristrasnosti suda zabranjen je neprimereni uticaj na sudiju u vršenju sudijske funkcije, naročito svaki oblik pretnje i prinude prema sudiji, korišćenje javnog položaja, medija i javnog istupanja, kojima se utiče na tok i ishod sudskog postupka. Zabranjen je i svaki drugi neprimereni uticaj na sud, kao i pritisak na učesnika u sudskom postupku.

Pod neprimerenim uticajem iz stava 1. ovog člana ne može se smatrati korišćenje zakonom propisanih prava učesnika u sudskom postupku, izveštavanje o radu suda i komentarisanje sudskih postupaka koji su u toku ili sudskih odluka, u skladu sa propisima koji uređuju javno informisanje, kao ni stručno analiziranje sudskih postupaka i sudskih odluka.

Javnost

Član 9.

Raspravljavanje pred sudom je javno.

Javnost se može isključiti na osnovu zakona iz razloga utvrđenih Ustavom.

Pravo na pritužbu

Član 10.

Stranka i drugi učesnik u sudskom postupku ima pravo pritužbe na rad suda ako smatra da je nepravilan, da se postupak odugovlači, ili da postoji bilo kakav neprimeren uticaj na njegov tok i ishod.

Ako je pritužba osnovana postupak po pritužbi sprovodi se u skladu sa članom 56. ovog zakona.

Saradnja sudova i drugih organa

Član 11.

Sudovi su dužni da jedni drugima pružaju pravnu pomoć i saraduju.

Organ Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, gradske opštine, imalac javnih ovlašćenja, pravno i fizičko lice dužni su da sudu dostavljaju potrebne podatke bez naknade.

Sud može subjektu iz stava 2. ovog člana da dostavi spise i isprave, odnosno njihove kopije, potrebne za vođenje postupka, u skladu sa posebnim propisom, samo ako se time ne ometa sudski postupak.

Upotreba državnih i sudskih obeležja

Član 12.

Naziv i sedište suda, naziv, grb i zastava Republike Srbije ističu se na vidnom mestu sudske zgrade.

Zastava i grb Republike Srbije ističu se i u sudnici. Zabranjena je upotreba drugih obeležja u sudnici.

Sud ima pečat koji sadrži naziv i sedište suda i naziv i grb Republike Srbije, u skladu sa posebnim zakonom.

Službena upotreba jezika i pisma

Član 13.

U sudu u Republici Srbiji u službenoj upotrebi su srpski jezik i ćirilčko pismo.

U sudu, odeljenju izvan sedišta suda i sudskoj jedinici u službenoj upotrebi su i drugi jezik i pismo, u skladu sa zakonom.

II. SPOLJAŠNJE UREĐENJE SUDOVA

Sudska vlast u Republici Srbiji

Član 14.

Sudska vlast je jedinstvena na teritoriji Republike Srbije.

Sudska vlast u Republici Srbiji pripada sudovima opšte i posebne nadležnosti.

Sudovi opšte nadležnosti su osnovni sudovi, viši sudovi, apelacioni sudovi i Vrhovni sud.

Sudovi posebne nadležnosti su privredni sudovi, Privredni apelacioni sud, prekršajni sudovi, Prekršajni apelacioni sud i Upravni sud.

Vrhovni sud

Član 15.

Vrhovni sud je najviši sud u Republici Srbiji.

Sedište Vrhovnog suda je u Beogradu.

Ostali sudovi republičkog ranga

Član 16.

Privredni apelacioni sud, Prekršajni apelacioni sud i Upravni sud osnivaju se za teritoriju Republike Srbije, sa sedištem u Beogradu.

Prekršajni apelacioni sud i Upravni sud može imati odeljenje izvan sedišta, u skladu sa zakonom, u kojima trajno sudi i preduzima ostale sudske radnje.

Osnovni, viši, apelacioni, privredni i prekršajni sud

Član 17.

Osnovni sud osniva se za teritoriju grada, odnosno jedne ili više opština, odnosno gradskih opština.

Viši sud osniva se za područje jednog ili više osnovnih sudova.

Privredni sud osniva se za teritoriju jednog ili više gradova, odnosno više opština.

Apelacioni sud osniva se za područje više viših sudova.

Prekršajni sud osniva se za teritoriju grada, odnosno jedne ili više opština, odnosno gradskih opština.

Osnivanje, sedišta i područja osnovnog, višeg, apelacionog, privrednog i prekršajnog suda uređuju se posebnim zakonom.

Odeljenja prekršajnog suda i sudske jedinice osnovnog i privrednog suda određuju se posebnim zakonom.

Neposredno viši sud

Član 18.

Vrhovni sud je neposredno viši sud za Privredni apelacioni sud, Prekršajni apelacioni sud, Upravni sud i apelacioni sud.

Apelacioni sud je neposredno viši sud za viši sud i osnovni sud, Privredni apelacioni sud je neposredno viši sud za privredni sud, a Prekršajni apelacioni sud je neposredno viši sud za prekršajni sud.

Viši sud je neposredno viši sud za osnovni sud ako je to određeno ovim zakonom, kao i za pitanja unutrašnjeg uređenja suda i primene zakona o kojim se uređuje položaj sudija.

Sedište i područje suda

Član 19.

Sedište suda je u zgradi gde je sud.

Područje suda je teritorija na kojoj se prostire nadležnost suda.

Mesto preduzimanja sudske radnje

Član 20.

Sudska radnja preduzima se u sedištu suda, a izvan sedišta – samo ako je to zakonom određeno.

Osnovni, viši, privredni i prekršajni sud može izvan svog sedišta da održava sudske dane.

Sudski dani

Član 21.

Za vreme sudskih dana sud iz člana 20. stav 2. ovog zakona sudi i preduzima druge sudske radnje.

Mesto, dan i vreme održavanja sudskih dana određuje predsednik suda, u skladu sa Sudskim poslovníkom.

Sudski dani oglašavaju se u mestu u kome se održavaju.

Odeljenje i sudska jedinica izvan sedišta suda

Član 22.

Prekršajni sud može imati odeljenje izvan svog sedišta u kojem sudi i preduzima druge sudske radnje.

Odeljenje izvan sedišta prekršajnog suda određuje se za teritoriju grada, odnosno jedne ili više opština, odnosno gradskih opština, sa područja suda.

Osnovni i privredni sud može imati sudsku jedinicu izvan svog sedišta u kojoj sudi i preduzima druge sudske radnje, u skladu sa godišnjim rasporedom poslova u sudu.

Vreme preduzimanja sudske radnje

Član 23.

Sudska radnja preduzima se svakog radnog dana, a sudska radnja koje ne trpi odlaganje i u vreme i u danu kada sud ne radi.

Sudskim poslovníkom određuje se sudska radnja koje se preduzima u vreme i u dan kada sud ne radi.

Sudskim poslovníkom određuje se koja se sudska radnja preduzima u sudskoj jedinici izvan sedišta osnovnog i privrednog suda.

III. NADLEŽNOST SUDOVA

1. Sudovi opšte nadležnosti

Nadležnost osnovnog suda

Član 24.

Osnovni sud u prvom stepenu sudi za krivično delo za koje je kao glavna kazna predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do deset i deset godina ako za pojedino krivično delo nije nadležan drugi sud i odlučuje o molbi za prestanak mere bezbednosti ili pravne posledice osude za krivično delo iz svoje nadležnosti.

Osnovni sud u prvom stepenu sudi u građanskopravnom sporu ako za pojedini građanskopravni spor nije nadležan drugi sud i vodi izvršni i vanparnični postupak, osim ako zakonom nije drukčije propisano.

Osnovni sud u prvom stepenu sudi u stambenom sporu; sporu povodom zasnivanja, postojanja i prestanka radnog odnosa; o pravu, obavezi i odgovornosti iz radnog odnosa; o naknadi štete koju zaposleni pretrpi na radu ili u vezi sa radom; sporu povodom zadovoljavanja stambenih potreba na osnovu rada.

Osnovni sud pruža građaninu pravnu pomoć, međunarodnu pravnu pomoć ako nije nadležan drugi sud i vrši druge nadležnosti i poslove određene zakonom.

Zakonom se može predvideti da u određenoj vrsti pravne stvari postupa samo neki osnovni sud sa područja istog višeg suda.

Nadležnost višeg suda

Član 25.

Viši sud u prvom stepenu:

1) sudi za krivično delo za koje je kao glavna kazna predviđena kazna zatvora preko deset godina;

2) sudi za krivično delo: protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, protiv Vojske Srbije; odavanje državne tajne; odavanje službene tajne; krivično delo propisano zakonom koji uređuje tajnost podataka; pozivanje na nasilnu promenu ustavnog uređenja; izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje i netrpeljivosti; povreda teritorijalnog suvereniteta; udruživanje radi protivustavne delatnosti; povreda ugleda Republike Srbije; povreda ugleda strane države ili međunarodne organizacije; pranje novca; kršenje zakona od strane sudije, javnog tužioca i njegovog zamenika; ugrožavanje bezbednosti vazdušnog saobraćaja; ubistvo na mah; silovanje; obljuba nad nemoćnim licem; obljuba zloupotrebom položaja; otmica; trgovina maloletnim licima radi usvojenja; nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi i javnom skupu; primanje mita; zloupotreba položaja odgovornog lica (član 227. stav 3. Krivičnog zakonika); zloupotreba u vezi sa javnom nabavkom (član 228. stav 3. Krivičnog zakonika); i krivična dela za koja je posebnim zakonom utvrđena nadležnost višeg suda;

3) sudi u krivičnom postupku prema maloletnim učiniocima krivičnih dela;

4) odlučuje o molbi za prestanak mere bezbednosti ili pravne posledice osude za krivično delo iz svoje nadležnosti;

- 5) odlučuje o zahtevu za rehabilitaciju;
- 6) odlučuje o zabrani rasturanja štampe i širenja informacije putem sredstva javnog informisanja;

7) sudi u građanskopravnom sporu ako vrednost predmeta spora omogućuje izjavljivanje revizije; u sporu o autorskom pravu i srodnim pravima i zaštiti i upotrebi pronalaska, industrijskog dizajna, žigom zaštićenih oznaka, oznake geografskog porekla, topografije poluprovodničkih proizvoda i prava oplemenjivača biljnih sorti ako nije nadležan drugi sud; u sporu o osporavanju ili utvrđivanju očinstva i materinstva; u sporu za zaštitu od diskriminacije i zlostavljanja na radu; u sporu o objavljivanju ispravke informacije i odgovora na informaciju zbog povrede zabrane govora mržnje, zaštite prava na privatni život, odnosno prava na lični zapis, propuštanja objavljivanja informacije i naknade štete u vezi sa objavljivanjem informacije;

8) sudi u sporu povodom štrajka; povodom kolektivnog ugovora ako spor nije rešen pred arbitražom; povodom obaveznog socijalnog osiguranja ako nije nadležan drugi sud; povodom matične evidencije; povodom izbora i razrešenja organa pravnog lica ako nije nadležan drugi sud.

Viši sud u drugom stepenu odlučuje o žalbi na odluke osnovnih sudova:

- 1) o merama za obezbeđenje prisustva okrivljenog i za nesmetano vođenje krivičnog postupka;
- 2) za krivično delo za koje je propisana novčana kazna i kazna zatvora do pet godina;
- 3) na rešenja doneta u građanskopravnom sporu; na presudu u sporu male vrednosti; na odluke donete u postupku izvršenja i obezbeđenja; na rešenja doneta u vanparničnom postupku.

Viši sud u drugom stepenu odlučuje o žalbi na rešenje javnog izvršitelja ili javnog beležnika u skladu sa zakonom.

Viši sud vodi postupak za izručenje okrivljenog ili osuđenog lica, pruža međunarodnu pravnu pomoć u postupku za krivično delo iz svoje nadležnosti, izvršava krivičnu presudu inostranog suda, odlučuje o priznanju i izvršenju strane sudske i arbitražne odluke ako zakonom nije drukčije propisano, odlučuje o sukobu nadležnosti osnovnog suda sa svog područja, obezbeđuje i pruža pomoć i podršku svedoku i oštećenom i vrši druge poslove i nadležnosti određene zakonom.

Zakonom se može predvideti da u određenoj vrsti pravnih stvari postupa samo određeni viši sud.

Nadležnost apelacionog suda

Član 26.

Apelacioni sud odlučuje o žalbi:

- 1) na odluku višeg suda;
- 2) na odluku osnovnog suda u krivičnom postupku, ako za odlučivanje o žalbi nije nadležan viši sud;
- 3) na presudu osnovnog suda u građanskopravnom sporu, ako za odlučivanje o žalbi nije nadležan viši sud.

Apelacioni sud odlučuje o sukobu nadležnosti nižih sudova sa svog područja ako za odlučivanje nije nadležan viši sud, o prenošenju nadležnosti osnovnog i višeg suda sa svog područja ako postoje opravdani razlozi i vrši druge nadležnosti i poslove određene zakonom.

Apelacioni sud održava zajedničke sednice i obaveštava Vrhovni sud o spornom pitanju od značaja za rad sudova u Republici Srbiji i ujednačavanje sudske prakse.

2. Sudovi posebne nadležnosti

Nadležnost privrednog suda

Član 27.

Privredni sud u prvom stepenu sudi:

1) u sporu između domaćeg i stranog privrednog društva, preduzeća, zadruga i preduzetnika i njihovih asocijacija (privredni subjekti), u sporu koji nastane između privrednog subjekta i drugog pravnog lica u obavljanju delatnosti privrednog subjekta, kao i ako je u navedenom sporu jedna od stranaka fizičko lice ako je sa strankom u odnosu materijalnog suparničarstva;

2) u sporu o autorskom pravu i srodnim pravima i zaštiti i upotrebi pronalazka, industrijskog dizajna, žigom zaštićenih oznaka, oznake geografskog porekla, topografije poluprovodničkih proizvoda i prava oplemenjivača biljnih sorti koji nastanu između subjekata iz tačke 1) ovog stava; u sporu povodom izvršenja i obezbeđenja iz nadležnosti privrednog suda, a u sporu povodom arbitražne odluke samo ako su donete u arbitražnom postupku između subjekata iz tačke 1) ovog stava;

3) u sporu koji proizlazi iz primene Zakona o privrednim društvima ili primene drugih propisa o organizaciji i statusu privrednog subjekta, kao i u sporu o primeni propisa o privatizaciji i hartiji od vrednosti;

4) u sporu o stranom ulaganju; o brodu i vazduhoplovu, plovidbi na moru i unutrašnjim vodama i sporu u kojem se primenjuje plovidbeno i vazduhoplovno pravo, izuzev spora o prevozu putnika; o zaštiti firme; povodom upisa u sudski registar; povodom reorganizacije, sudske i dobrovoljne likvidacije i stečaja, osim u sporu za utvrđenje postojanja zasnivanja i prestanka radnog odnosa koji je pokrenut pre otvaranja stečaja.

Privredni sud u prvom stepenu vodi postupak za upis u sudski registar pravnog lica i drugog subjekta, ako za to nije nadležan drugi organ; vodi postupak stečaja i reorganizacije; određuje i sprovodi izvršenje na osnovu izvršne i verodostojne isprave ako se odnosi na lice iz stava 1. tačka 1) ovog člana, ako zakonom nije drukčije propisano, određuje i sprovodi izvršenje i obezbeđenje odluka iz svoje nadležnosti, ako zakonom nije drukčije propisano, a odluke izbranog suda samo ako je doneta povodom spora iz stava 1. tačka 1) ovog člana, ako zakonom nije drukčije propisano; odlučuje o priznanju i izvršenju strane sudske i arbitražne odluke donete u sporu iz stava 1. tačka 1) ovog člana, ako zakonom nije drukčije propisano; određuje i sprovodi izvršenje i obezbeđenje na brodu i vazduhoplovu; vodi vanparnični postupak koji proizlazi iz primene Zakona o privrednim društvima.

Privredni sud u prvom stepenu odlučuje o privrednom prestupu i s tim u vezi o prestanku zaštitne mere ili pravne posledice osude.

Privredni sud pruža međunarodnu pravnu pomoć za pitanja iz svoje nadležnosti i vrši druge nadležnosti i poslove određene zakonom.

Zakonom se može predvideti da u određenoj vrsti pravne stvari postupa samo određeni privredni sud.

Nadležnost Privrednog apelacionog suda

Član 28.

Privredni apelacioni sud odlučuje o žalbi na odluku privrednog suda i drugog organa, u skladu sa zakonom.

Privredni apelacioni sud u drugom stepenu odlučuje o žalbi na rešenje javnog izvršitelja ili javnog beležnika u skladu sa zakonom.

Privredni apelacioni sud odlučuje o sukobu nadležnosti i o prenošenju mesne nadležnosti privrednog suda, utvrđuje pravni stav radi jedinstvene primene zakona iz nadležnosti privrednog suda i vrši druge nadležnosti i poslove određene zakonom.

Pravni stav iz stava 2. ovog člana objavljuje se na internet stranici Privrednog apelacionog suda.

Nadležnost prekršajnog suda

Član 29.

Prekršajni sud u prvom stepenu sudi u prekršajnom postupku, pruža međunarodnu pravnu pomoć u okviru svoje nadležnosti i vrši druge nadležnosti i poslove određene zakonom.

Nadležnost Prekršajnog apelacionog suda

Član 30.

Prekršajni apelacioni sud odlučuje o žalbi na odluku prekršajnog suda, o žalbi na odluku koju u prekršajnom postupku donosi organi uprave, o sukobu nadležnosti prekršajnih sudova i o prenošenju mesne nadležnosti prekršajnog suda i vrši druge nadležnosti i poslove određene zakonom.

Nadležnost Upravnog suda

Član 31.

Upravni sud sudi u upravnom sporu.

Upravni sud pruža međunarodnu pravnu pomoć u okviru svoje nadležnosti i vrši druge nadležnosti i poslove određene zakonom.

3. Nadležnost Vrhovnog suda

Član 32.

Vrhovni sud odlučuje o vanrednom pravnom sredstvu izjavljenom na odluku suda Republike Srbije i u drugim stvarima određenim zakonom.

Vrhovni sud odlučuje o sukobu nadležnosti između sudova, ako za odlučivanje nije nadležan drugi sud, kao i o prenošenju nadležnosti ako postoje zakonom propisani razlozi.

Vrhovni sud obezbeđuje jedinstvenu sudsku primenu prava i jednakost stranaka u sudskom postupku, razmatra primenu zakona i drugog propisa i rad sudova, imenuje sudije Ustavnog suda, daje mišljenje o kandidatu za predsednika i sudiju Vrhovnog suda, donosi Poslovnik o radu Vrhovnog suda i vrši druge nadležnosti i poslove određene zakonom.

Sastav veća

Član 33.

Ako zakonom nije drukčije određeno, Vrhovni sud o pravnom sredstvu odlučuje u veću od pet sudija.

Objavljivanje odluke Vrhovnog suda

Član 34.

Odluka Vrhovnog suda iz člana 32. stav 1. ovog zakona objavljuje se na internet stranici Vrhovnog suda.

IV. UNUTRAŠNJE UREĐENJE SUDA

1. Raspored poslova u sudu

Godišnji raspored poslova

Član 35.

Godišnji raspored poslova u sudu donosi predsednik suda.

Godišnji raspored poslova sudija utvrđuje se prema pravnoj oblasti u kojoj sudija postupa.

Godišnji raspored poslova u sudu može se menjati u toku godine, ako je to potrebno zbog efikasnijeg rada suda, a naročito zbog dužeg odsustva sudije, znatno povećanog ili smanjenog priliva predmeta u toku godine po pojedinim pravnim oblastima ili upražnjenog sudijskog mesta.

Postupak donošenja godišnjeg rasporeda poslova

Član 36.

Predsednik suda pismeno utvrđuje raspored poslova u sudu za narednu godinu ili izmenu rasporeda posle pribavljanja mišljenja sudija i saopštava ga na sednici svih sudija do 1. novembra tekuće godine.

Sudija može izjaviti prigovor na godišnji raspored poslova u sudu ili izmenu godišnjeg rasporeda poslova u sudu Visokom savetu sudstva, u roku od tri dana od dana saopštavanja rasporeda poslova u sudu ili izmena na sednici svih sudija ili upoznavanja sa godišnjim rasporedom poslova u sudu ako sudija iz opravdanih razloga nije prisustvovao sednici svih sudija.

Prigovor se podnosi preko predsednika suda, koji može u skladu sa podnetim prigovorom da izmeni godišnji raspored poslova.

Ako predsednik suda ne usvoji prigovor dužan je da prigovor, sa obrazloženjem rasporeda poslova, dostavi Visokom savetu sudstva u roku od tri dana od dana prijema prigovora.

Nepostupanje predsednika suda u roku iz stava 4. ovog člana smatra se disciplinskim prekršajem.

Visoki savet sudstva dužan je da odluči o prigovoru u roku od 30 dana od dana prijema prigovora. Ako Visoki savet sudstva ne odluči o prigovoru u propisanom roku, smatra se da je prigovor usvojen.

2. Sudsko odeljenje i sednica svih sudija

Obrazovanje sudskog odeljenja

Član 37.

Sudsko odeljenje postoji u sudu u kojem više veća ili sudija pojedinaca postupa u istoj pravnoj oblasti.

Sudskim odeljenjem rukovodi predsednik odeljenja, koga po pribavljenom mišljenju sudija odeljenja postavlja predsednik suda.

Delokrug sudskog odeljenja

Član 38.

Na sednici sudskog odeljenja razmatra se rad odeljenja, pravna pitanja, način poboljšanja rada i stručnosti sudija, sudijskog pomoćnika i sudijskog pripravnika i druga pitanja od značaja za odeljenje.

Odeljenje apelacionog suda, Privrednog apelacionog suda i Prekršajnog apelacionog suda razmatraju i pitanja važna za rad područnih sudova.

Sazivanje sednice i rukovođenje sednicom sudskog odeljenja

Član 39.

Sednicu sudskog odeljenja može sazvati predsednik odeljenja ili predsednik suda.

Sednica sudskog odeljenja saziva se i na zahtev jedne trećine sudija tog odeljenja.

Predsednik suda može da učestvuje u radu i odlučivanju sednice odeljenja u skladu sa Sudskim poslovníkom.

Odeljenje sudske prakse

Član 40.

Odeljenje sudske prakse postoji u sudu s većim brojem sudija, u skladu sa Sudskim poslovníkom.

Odeljenje sudske prakse prati i proučava praksu suda i međunarodnog sudskog organa i obaveštava sudiju, sudijskog pomoćnika i sudijskog pripravnika o pravnom shvatanju suda.

Odeljenjem sudske prakse rukovodi sudija koga određuje predsednik suda.

Posebno odeljenje u višem, apelacionom, prekršajnom i Prekršajnom apelacionom sudu

Član 41.

U višem i apelacionom sudu može se obrazovati odeljenje za krivične postupke protiv maloletnika i odeljenje za radne sporove.

U pojedinom višem i apelacionom sudu može se obrazovati odeljenje za krivična dela protiv Vojske Srbije, za krivična dela organizovanog kriminala, korupcije, ratnih zločina i visokotehnološkog kriminala, u skladu sa zakonom.

U prekršajnom sudu i Prekršajnom apelacionom sudu može se obrazovati odeljenje za vođenje prekršajnog postupka za prekršaje iz oblasti javnih prihoda, carinskog, spoljnotrgovinskog i deviznog poslovanja, u skladu sa Sudskim poslovníkom.

Zajednička sednica odeljenja

Član 42.

Zajednička sednica odeljenja saziva se kad je za razmatranje pravnog pitanja potrebna saradnja najmanje dva odeljenja.

Zajedničku sednicu sazivaju zajedno predsednici odeljenja ili predsednik suda, a njome rukovodi predsednik suda ili predsednik odeljenja u čijem je delokrugu pitanje koje se razmatra.

Sednica svih sudija

Član 43.

Na sednici svih sudija se razmatraju izveštaji o radu suda i sudija, odlučuje se o pokretanju postupka za ocenu ustavnosti zakona i zakonitosti propisa i drugih opštih akata, razmatra primena propisa kojima se uređuju pitanja iz delokruga sudova, daje mišljenje o kandidatu za sudiju i sudije porotnike i odlučuje o drugim pitanjima važnim za ceo sud.

Sednicom svih sudija rukovodi predsednik suda, a saziva je po potrebi, odnosno na zahtev sudskog odeljenja ili najmanje jedne trećine svih sudija.

3. Unutrašnje uređenje Vrhovnog suda

Odeljenja

Član 44.

Vrhovni sud može imati odeljenje u skladu sa Poslovnikom o radu Vrhovnog suda.

Sednica odeljenja

Član 45.

Sednica odeljenja Vrhovnog suda razmatra pitanja iz delokruga sudskog odeljenja.

Sednica odeljenja saziva se i ako između pojedinih veća nastane nesaglasnost u primeni propisa ili ako jedno veće odstupa od pravnog shvatanja prihvaćenog u svojoj praksi ili od pravnog shvatanja koje su prihvatila sva veća.

Pravno shvatanje usvojeno na sednici odeljenja obavezuje sva veća u sastavu odeljenja.

Pravno shvatanje iz stava 3. ovog člana objavljuje se na internet stranici Vrhovnog suda.

Delokrug Opšte sednice Vrhovnog suda

Član 46.

Opšta sednica Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Opšta sednica) razmatra primenu zakona i drugog propisa i rad sudova; daje mišljenje Visokom savetu sudstva o kandidatu za predsednika Vrhovnog suda; donosi Poslovnik o radu Vrhovnog suda; imenuje pet sudija Ustavnog suda između deset kandidata koje predlože Visoki savet sudstva i Visoki savet tužilaštva na zajedničkoj sednici, većinom od ukupnog broja članova zajedničke sednice Visokog saveta sudstva i Visokog saveta tužilaštva i vrši druge poslove određene zakonom i Poslovnikom o radu Vrhovnog suda.

Opšta sednica razmatra i ostala pitanja iz delokruga sednice svih sudija.

Sastav i odlučivanje Opšte sednice

Član 47.

Opštu sednicu čine predsednik i sudije Vrhovnog suda.

Za punovažno odlučivanje na Opštoj sednici potrebno je učešće većine sudija od ukupnog broja sudija.

Odluke se donose većinom glasova prisutnih sudija Vrhovnog suda, izuzev odluke o imenovanju sudija Ustavnog suda i mišljenja Visokom savetu sudstva o

kandidatu za predsednika Vrhovnog suda, koje se donose većinom glasova od ukupnog broja sudija.

Sazivanje i rukovođenje Opštom sednicom

Član 48.

Opštu sednicu saziva predsednik Vrhovnog suda, po potrebi, odnosno na zahtev sudskog odeljenja ili najmanje jedne trećine svih sudija.

Opštom sednicom rukovodi predsednik Vrhovnog suda.

Sekretarijat Vrhovnog suda

Član 49.

Vrhovni sud ima Sekretarijat.

Sekretarijat Vrhovnog suda pomaže predsedniku suda u sudskoj upravi, obavlja administrativne poslove za Opštu sednicu i vrši druge poslove koji su mu Poslovníkom o radu Vrhovnog suda stavljeni u delokrug.

Sekretar Vrhovnog suda

Član 50.

Sekretarijatom rukovodi sekretar Vrhovnog suda, koga na predlog predsednika Vrhovnog suda postavlja Opšta sednica.

Sekretar Vrhovnog suda ima status državnog službenika na položaju.

Sekretar Vrhovnog suda mora da ispunjava uslove za izbor sudije apelacionog suda.

Poslovník o radu Vrhovnog suda

Član 51.

Vrhovni sud donosi Poslovník o radu Vrhovnog suda kojim se detaljnije propisuje unutrašnje uređenje i rad suda.

Poslovník o radu Vrhovnog suda objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

4. Sudska uprava

Poslovi koji čine sudsku upravu

Član 52.

Sudsku upravu čine poslovi koji služe vršenju sudske vlasti i drugi poslovi od značaja za rad suda: organizovanje rada i poslovanja u sudu; pozivanje i raspoređivanje sudija porotnika; poslovi vezani za stalne sudske veštace i tumače; razmatranje pritužbi i predstavki; vođenje evidencija i statistika, kao i izrada i analiza izveštaja o radu sudija i sudova; izvršenje krivičnih i prekršajnih sankcija; finansijsko i materijalno poslovanje suda; overa isprave namenjene upotrebi u inostranstvu; poslovi vezani za funkcionisanje informacionog sistema u sudu; poslovi vezani za obezbeđivanje javnosti rada suda, obaveštavanje javnosti o radu suda i davanje informacija od javnog značaja; stručni poslovi u vezi sa ostvarivanjem prava, obaveze i odgovornosti sudije i sudskog osoblja u sudu; donošenje opšteg i pojedinačnog akta koji se odnosi na sistematizaciju, unutrašnju organizaciju, radne odnose, kao i drugog opšteg akta kojim se uređuju odnosi u sudu; poslovi u vezi sa stručnim usavršavanjem i obukom sudije i sudskog osoblja; poslovi upravljanja sudskom zgradom i nepokretnosti koje se dodeljuju sudu na korišćenje; poslovi u vezi sa naplatom sudske takse; ostali poslovi vezani za unutrašnju organizaciju i poslovanje suda ako je to određeno zakonom ili drugim opštim aktom.

U sudskoj upravi višeg suda, kao i drugog suda koji odredi Visoki savet sudstva, organizuje se služba za pružanje podrške i pomoći oštećenima i svedocima.

Kontakt tačka za informisanje oštećenih i svedoka imenuje se u osnovnom sudu i u drugom sudu koji odredi Visoki savet sudstva.

Rad službe za pružanje podrške i pomoći oštećenima i svedocima i postupanje kontakt tačke za informisanje oštećenih i svedoka detaljnije se uređuje aktom Visokog saveta sudstava.

U vršenju poslova sudske uprave, predsednik suda, predsednik neposredno višeg suda ili lice kome je povereno vršenje poslova sudske uprave ne može da preuzima radnje koje ometaju vođenje sudskog postupka u pojedinačnom slučaju.

Prava i dužnosti predsednika suda

Član 53.

Predsednik suda organizuje rad suda, predstavlja sud, rukovodi sudskom upravom, stara se o sprovođenju Sudskog poslovnika i odgovoran je za pravilan i blagovremen rad suda.

Predsednik suda obezbeđuje zakonitost, red i tačnost u sudu, nalaže otklanjanje nepravilnosti i sprečava odugovlačenje u radu, određuje braniocce po službenoj dužnosti, stara se o održavanju nezavisnosti sudija i ugledu suda i vrši druge poslove određene zakonom i Sudskim poslovníkom.

Predsednik suda je dužan da poštuje godišnji raspored poslova u sudu i postupak za raspodelu predmeta u sudu u skladu sa ovim zakonom, zakonom koji uređuje položaj sudija i Sudskim poslovníkom.

Sud ima jednog ili više zamenika predsednika suda, koji zamenjuje predsednika suda u slučaju sprečenosti ili odsutnosti.

Ako sud ima više od jednog zamenika predsednika suda, predsednik suda određuje jednog zamenika koji ga zamenjuje.

Poveravanje poslova sudske uprave

Član 54.

Pojedine poslove sudske uprave predsednik suda može poveriti zameniku predsednika suda, predsedniku odeljenja i upravitelju suda.

Predsednik suda ne može poveriti odlučivanje o pravu sudije na osnovu rada, utvrđivanje godišnjeg rasporeda poslova, odlučivanje o radnim odnosima sudskog osoblja u slučaju kada je to zakonom određeno.

Ovlašćenja predsednika neposredno višeg suda

Član 55.

Predsednik neposredno višeg suda ima pravo da nadzire sudsku upravu nižeg suda, kao i da pri nečinjenju predsednika nižeg suda donese akte iz njegovog delokruga. Predsednik neposredno višeg suda može tražiti od nižeg suda obaveštenje o primeni propisa koji uređuju sudsku upravu, kao i druge podatke o radu sudske uprave tog suda i radu tog suda.

Predsednik neposredno višeg suda može naložiti neposredan uvid u rad nižeg suda, o čemu se sačinjava pismeni izveštaj.

Predsednik neposredno višeg suda prilikom nadzora rada sudske uprave nižeg suda, ne može preduzimati radnje koje mu zakonom ili drugim propisom nisu poverene, niti na bilo koji način ugroziti nezavisnost i rad nadziranog suda.

Postupak po pritužbi

Član 56.

Kada stranka ili drugi učesnik u postupku podnese pritužbu, predsjednik suda dužan je da je razmotri, da je dostavi na izjašnjenje sudiji na koga se odnosi i da o njenoj osnovanosti i preduzetim merama obavesti podnosioca pritužbe, sudiju na koga se pritužba odnosi, kao i predsjednika neposredno višeg suda, u roku od 15 dana od dana prijema pritužbe.

Predsjednik suda može da odbaci pritužbu, u potpunosti ili u određenom delu, ako utvrdi da podnosilac zloupotrebljava pravo na pritužbu.

Smatra se da podnosilac pritužbe zloupotrebljava pravo na pritužbu ako pritužba ima uvredljivu sadržinu ili ako podnese pritužbu iste ili slične sadržine o kojoj je prethodno odlučeno.

Ako je pritužba nerazumljiva, predsjednik suda nalaže podnosiocu da je uredi u roku od osam dana od dana prijema naloga, a ako podnosilac to ne učini, odbaciće pritužbu.

Ako je pritužba podneta preko ministarstva nadležnog za pravosuđe, neposredno višeg suda ili Visokog saveta sudstva, o osnovanosti pritužbe i preduzetim merama obaveštava se i organ preko kojeg je pritužba podneta.

Upravitelj suda

Član 57.

Sud republičkog ranga, apelacioni sud i sud sa 30 i više sudija ima upravitelja suda.

Ako se u jednom mestu nalazi sedište više sudova koji ne ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana, ti sudovi imaju zajedničkog upravitelja suda koji se raspoređuje u sud opšte nadležnosti najvišeg stepena u tom mestu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako se više sudova nalazi u istoj zgradi, mogu imati zajedničkog upravitelja suda koji se određuje u skladu sa dogovorom predsjednika tih sudova.

Predsjednik suda poverava upravitelju suda obavljanje materijalno-finansijskih i organizaciono-tehničkih poslova.

Poslovi upravitelja suda se detaljnije uređuju Sudskim poslovníkom.

Upravitelj suda za poslove koji su mu povereni odgovara predsedniku suda.

Sekretar suda

Član 58.

Sud ima sekretara suda.

Sekretar suda pomaže predsedniku suda u poslovima sudske uprave, u skladu sa Sudskim poslovníkom.

Ako sud nema upravitelja suda, organizaciono-tehničke poslove predsednik suda može poveriti sekretaru suda.

V. SUDSKO OSOBLJE

1. Sastav i broj sudskog osoblja

Član 59.

Sudsko osoblje čine sudijski pomoćnik, sudijski pripravnik, kao i drugi državni službenik, odnosno nameštenik zaposleni na administrativnim, tehničkim,

računovodstvenim, informacionim i ostalim pratećim poslovima značajnim za rad suda.

Broj sudskog osoblja određuje predsednik suda, aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u sudu, u skladu sa kadrovskim planom.

Predsednik suda dostavlja akt o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u sudu na mišljenje Visokom savetu sudstva, pre dostavljanja akta ministarstvu nadležnom za pravosuđe na saglasnost.

Merila za određivanje broja sudskog osoblja utvrđuje ministar nadležan za pravosuđe po pribavljenom mišljenju Visokog saveta sudstva.

2. Sudijski pomoćnik

Poslovi sudijskog pomoćnika

Član 60.

Sudijski pomoćnik pomaže sudiji, izrađuje nacrt sudske odluke, proučava pravna pitanja, sudsku praksu i pravnu literaturu, izrađuje nacrt pravnog shvatanja, usvojeno pravno shvatanje priprema za objavljivanje i samostalno ili uz nadzor i uputstva sudije vrši poslove određene zakonom i Sudskim poslovníkom.

Postupak prijema sudijskog pomoćnika bliže se uređuje aktom ministra nadležnog za pravosuđe po pribavljenom mišljenju Visokog saveta sudstva.

Zvanja sudijskog pomoćnika

Član 61.

Sudijski pomoćnik stiče sledeća zvanja: sudijski saradnik, viši sudijski saradnik i sudski savetnik.

Zvanje sudijskog saradnika može steći lice koje ima položeni pravosudni ispit, a zvanje višeg sudijskog saradnika lice koje posle položenog pravosudnog ispita ima najmanje dve godine radnog iskustva u pravnoj struci.

Zvanje sudskog savetnika može steći onaj ko ispunjava uslove za sudiju višeg suda.

Sudski savetnik

Član 62.

Sudski savetnik vrši stručne poslove značajne za sudsko odeljenje ili ceo sud.

Zvanje sudskog savetnika postoji u sudu republičkog ranga i apelacionom sudu.

U Vrhovnom sudu postoji zvanje savetnika Vrhovnog suda, koje može steći sudijski pomoćnik u zvanju sudskog savetnika, koji posle položenog pravosudnog ispita ima najmanje devet godina radnog iskustva u pravnoj struci, od kojih najmanje šest godina u pravosuđu.

Ocenjivanje rada sudijskog pomoćnika

Član 63.

Rad sudijskog pomoćnika ocenjuje se jednom godišnje.

Rad sudijskog pomoćnika koji je u toku kalendarske godine radio kraće od šest meseci ne ocenjuje se za tu godinu.

Nadležnost za ocenjivanje

Član 64.

Rad sudijskog pomoćnika ocenjuje predsednik suda, po pribavljenom mišljenju sednice odeljenja u koje je sudijski pomoćnik raspoređen.

Ako sudijski pomoćnik nije raspoređen u odeljenje suda, mišljenje se pribavlja od sudije ili veća s kojim sudijski pomoćnik radi.

Ocene

Član 65.

Pri ocenjivanju vrednuju se obim i kvalitet posla, savesnost, preduzimljivost.

Ocenjivanje rada sudijskih pomoćnika vrši se na osnovu objektivnih i jedinstvenih kriterijuma i merila.

Ocene su: „ne zadovoljava”, „zadovoljava”, „dobar”, „ističe se” i „naročito se ističe”.

Viši sudijski saradnik čiji je rad najmanje dve godine uzastopno ocenjen sa „naročito se ističe” može steći zvanje sudskog savetnika i ako ne ispunjava uslove za sudiju višeg suda.

Kriterijumi, merila i postupak za ocenjivanje rada sudijskog pomoćnika uređuju se aktom Visokog saveta sudstva.

Rešenje o oceni

Član 66.

Predsednik suda donosi rešenje o oceni sudijskog pomoćnika.

Na rešenje o oceni sudijski pomoćnik ima pravo da uloži prigovor radnom telu Visokog saveta sudstva, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja o oceni.

3. Sudijski pripravnik

Prijem sudijskog pripravnika

Član 67.

Za sudijskog pripravnika prima se lice koje ima završen pravni fakultet i ispunjava opšte uslove za rad u državnim organima.

Sudijski pripravnik prima se u osnovni, viši, privredni i prekršajni sud.

Broj sudijskih pripravnika određuje se posebno za svaki sud, aktom ministra nadležnog za pravosuđe, po pribavljenom mišljenju Visokog saveta sudstva.

Pri prijemu sudijskog pripravnika naročito se vodi računa o nacionalnom sastavu stanovništva, odgovarajućoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina i poznavanju stručne pravne terminologije na jeziku nacionalne manjine, koji je u službenoj upotrebi u sudu.

Postupak prijema sudijskog pripravnika bliže se uređuje aktom ministra nadležnog za pravosuđe po pribavljenom mišljenju Visokog saveta sudstva.

Radni odnos sudijskog pripravnika

Član 68.

Sudijski pripravnik prima se u radni odnos na tri godine.

Sudijski pripravnik koji je na pravosudnom ispitu ocenjen sa ocenom „položio sa odlikom” prima se u radni odnos na neodređeno vreme, u zvanju sudijskog saradnika.

Volonter

Član 69.

Diplomirani pravnik može biti primljen na obuku u sud radi sticanja radnog iskustva i uslova za polaganje pravosudnog ispita bez zasnivanja radnog odnosa (volonter).

4. Ostala pravila o sudskom osoblju

Obuka sudijskih pomoćnika i sudijskih pripravnika

Član 70.

Program obuke sudijskog pomoćnika i sudijskog pripravnika propisuje Pravosudna akademija, uz saglasnost Visokog saveta sudstva.

Sudijski pomoćnik i sudijski pripravnik može određeno vreme biti upućen na obuku u drugi sud, državni organ ili organ jedinice lokalne samouprave.

Lični list sudskog osoblja

Član 71.

Sud vodi lični list za sudsko osoblje zaposleno u sudu.

Lični list sudskog osoblja sadrži: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, mesto i datum rođenja, podatke o prebivalištu, završenoj školi, zvanju ili zanimanju, vrednovanju rada, kretanju u službi, objavljenim radovima, učešću u programima stručnog usavršavanja, znanju stranih jezika, imovinskom stanju, stambenim prilikama i druge podatke.

Obrazac i način vođenja ličnog lista iz stava 1. ovog člana propisuje Visoki savet sudstva.

Sudsko osoblje ima pravo uvida u svoj lični list i pravo prigovora predsedniku suda na njegovu sadržinu.

Primena drugih propisa

Član 72.

Sudsko osoblje dužno je da savesno i nepristrasno vrši svoje poslove i čuva ugled suda.

Na zasnivanje radnog odnosa i na prava, obaveze, stručno usavršavanje, ocenjivanje i odgovornosti sudskog osoblja primenjuju se propisi koji uređuju radne odnose državnih službenika i nameštenika, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

VI. PRAVOSUDNA UPRAVA

Poslovi koji čine pravosudnu upravu

Član 73.

Pravosudnu upravu čine poslovi staranja o izvršavanju zakona i drugih propisa u vezi sa uređenjem i radom sudova.

Poslove pravosudne uprave vrše Visoki savet sudstva i ministarstvo nadležno za pravosuđe.

Poslovi pravosudne uprave koje vrši Visoki savet sudstva su: nadzor nad primenom Sudskog poslovnika; utvrđivanje opštih smernica za unutrašnje uređenje suda; donošenje uputstva o sastavljanju izveštaja o radu suda; praćenje rada sudova; statistička i analitička obrada podataka o radu suda, radi povećanja kvaliteta i efikasnosti rada suda; donošenje podzakonskih akata iz svoje nadležnosti; saradnja u izradi podzakonskog akta o organizaciji i radu suda i drugog pravosudnog organa koji je u nadležnosti ministarstva nadležnog za pravosuđe; davanje mišljenja na pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u sudu; staranje o istinitom, blagovremenom i potpunom obaveštavanju javnosti o radu suda i funkcionisanju sudskog sistema; vođenje ličnih listova sudija i sudija porotnika i drugi poslovi određeni zakonom.

Poslovi pravosudne uprave koje vrši ministarstvo nadležno za pravosuđe su: nadzor nad primenom Sudskog poslovnika; statistička i analitička obrada podataka o radu sudova, radi praćenja primene propisa u oblastima koje ministarstvo normativno uređuje odnosno izrade propisa, strategijskih, planskih i programskih akata; davanje saglasnosti na pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u sudu; uređenje, razvoj i održavanje pravosudnog informacionog sistema; staranje o smeštajnim uslovima, opremanju i obezbeđenju sudova; razvoj i sprovođenje kapitalnih projekata i drugih programa za pravosudne organe; postavljanje i razrešenje sudskih veštaka i tumača i drugi poslovi određeni zakonom.

Prilikom obavljanja poslova pravosudne uprave u smislu odredbe stava 4. ovog člana ministarstvo nadležno za pravosuđe ne zadire u nezavisnost sudija i sudova, niti u obavljanje poslova sudske uprave u nadležnosti predsednika suda.

Lični list sudije

Član 74.

Visoki savet sudstva vodi lični list za svakog sudiju i sudiju porotnika.

Podatke koje lični list sadrži Visokom savetu sudstva prosleđuje predsednik suda i odgovoran je za njihovu tačnost, kao i lice na koje se podaci odnose ako ih je ono saopštilo.

Podaci koje sadrži lični list mogu da se obrađuju i koriste samo u svrhu primene ovog zakona i zakona kojim se uređuje položaj sudija, u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Sadržina ličnog lista

Član 75.

Lični list sudije sadrži: ime i prezime, ime roditelja, mesto, dan, mesec i godinu rođenja, podatke o prebivalištu, završenom pravnom fakultetu, uspehu na studijama, pripravničkoj praksi, pravosudnom ispitu, kretanju u službi, datumu navršenja radnog veka, ocenama rada, upućivanju na rad u drugi sud, udaljavanju sa dužnosti, disciplinskoj sankciji, vođenom krivičnom postupku, prestanku dužnosti, objavljenim stručnim i naučnim radovima, znanju stranih jezika, imovinskom stanju, stambenim prilikama i druge podatke vezane za rad i položaj sudije.

Lični list sudije porotnika sadrži: ime i prezime, ime roditelja, mesto, dan, mesec i godinu rođenja, podatke o prebivalištu, završenoj školi, zvanju ili zanimanju, ocenama rada, kretanju u službi i znanju stranih jezika.

Organi koji vode službenu evidenciju o podacima koji se upisuju u lični list, dužni su da ih dostave Visokom savetu sudstva.

Sudija i sudija porotnik ima pravo uvida u svoj lični list i pravo prigovora Visokom savetu sudstva na njegovu sadržinu.

Obrasce i način vođenja ličnih listova iz st. 1. i 2. ovog člana propisuje Visoki savet sudstva.

Sudski poslovnik

Član 76.

Sudskim poslovnikom propisuju se unutrašnje uređenje i rad suda, a naročito:

- 1) uređenje i rad odeljenja i ostalih unutrašnjih jedinica suda;
- 2) rad zajedničke sednice odeljenja i sednice svih sudija;
- 3) obaveštavanje javnosti o radu sudova;
- 4) vođenje postupka i dostavljanje odluka na jezicima nacionalnih manjina;
- 5) pružanje pravne pomoći i održavanje sudskih dana;
- 6) pružanje međunarodne pravne pomoći;
- 7) evidentiranje, pozivanje i raspoređivanje sudija porotnika;
- 8) pripravnicička praksa;
- 9) postupanje sudskog osoblja sa strankama;
- 10) sistem za vođenje predmeta;
- 11) postupanje sa spisima;
- 12) postupanje u predmetima u propisanim rokovima i postupanje po pritužbama i predstavkama;
- 13) vođenje statistika i izrada izveštaja o radu;
- 14) naplata novčanih kazni, troškova krivičnog postupka i oduzete imovinske koristi;
- 15) postupanje sa sudskim depozitima;
- 16) uvođenje zajedničkih službi u mestima sa više sudova i drugih pravosudnih organa;
- 17) odevanje sudija, sudskog osoblja, stranaka, drugih učesnika u sudskom postupku i svih koje svoje poslove obavljaju u sudu.

Sudski poslovnik zajednički donose ministar nadležan za pravosuđe i Visoki savet sudstva.

Nadzor nad primenom Sudskog poslovnika

Član 77.

Primenu Sudskog poslovnika nadziru Visoki savet sudstva i ministarstvo nadležno za pravosuđe.

Visoki savet sudstva nadzire primenu Sudskog poslovnika u vezi sa poslovima iz člana 76. stav 1. tač. 1) – 9), 14), 15) i 17) ovog zakona, a ministarstvo nadležno za pravosuđe u vezi sa poslovima iz člana 76. stav 1. tač. 10) i 16) ovog zakona.

Visoki savet sudstva i ministarstvo nadležno za pravosuđe zajednički nadziru primenu Sudskog poslovnika u vezi sa poslovima propisanim u članu 76. stav 1. tač. 11) – 13) ovog zakona.

U slučaju da se nadzor vrši povodom podnete pritužbe, nadležnost organa za sprovođenje nadzora određuje se u zavisnosti od povrede Sudskog poslovnika na koju podnosilac pritužbe ukazuje.

Obrazac pritužbe je sastavni deo Sudskog poslovnika.

Lice koje vrši nadzor može biti samo ono koje ispunjava uslove za izbor sudije suda čiji rad nadzire.

Vrste nadzora

Član 78.

Nadzor se sprovodi u skladu sa godišnjim planom nadzora koji donosi Visoki savet sudstva, odnosno ministar nadležan za pravosuđe do kraja kalendarske godine za narednu godinu (redovni nadzor).

U godišnjem planu nadzora navode se sudovi u kojima je prema ishodu nadzora sprovedenog tokom kalendarske godine potrebno ponoviti nadzor radi utvrđivanja izvršenja naloženih mera (kontrolni nadzor).

Vanredni nadzor može se sprovesti na predlog predsednika Vrhovnog suda, predsednika neposredno višeg suda, predsednika Visokog saveta sudstva ili ministra nadležnog za pravosuđe.

Način vršenja nadzora

Član 79.

Terenski nadzor vrši se neposrednim uvidom u sudske predmete, upisnike, dokumentaciju, podatke, uslove i način rada nadziranog suda.

Predsednik nadziranog suda dužan je da omogući nesmetano sprovođenje nadzora obezbeđivanjem odgovarajućeg radnog prostora i tehničkih uređaja licu koje vrši nadzor, kao i davanje na uvid sudskog predmeta, upisnika, akta, dokumenta i podataka koji su predmet nadzora.

Prilikom sprovođenja terenskog nadzora od predsednika suda i sudskog osoblja mogu se uzimati izjave.

Kancelarijski nadzor vrši se uvidom u akte, podatke i dokumentaciju koju je dostavio nadzirani sud i uvidom u sistem za automatsko vođenje predmeta.

Licu koje vrši terenski ili kancelarijski nadzor mora biti omogućen nesmetan uvid u sistem za automatsko vođenje predmeta.

Zapisnik o izvršenom nadzoru

Član 80.

Posle nadzora sačinjava se zapisnik koji se dostavlja predsedniku nadziranog suda, predsedniku neposredno višeg suda, predsedniku Vrhovnog suda i Visokom savetu sudstva.

Zapisnik sadrži činjenično stanje utvrđeno vršenjem nadzora, mere koje se predlažu radi otklanjanja uočenih nedostataka i nepravilnosti i rokove za preduzimanje mera.

Obrazac zapisnika je sastavni deo Sudskog poslovnika.

Predsednik nadziranog suda dužan je da se pismeno izjasni o sadržini zapisnika, najkasnije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.

Predsednik neposredno višeg suda dužan je da, najkasnije u roku od 30 dana, obavesti predsednika Vrhovnog suda i organ koji vrši nadzor o merama preduzetim da se uočeni nedostaci otklone, rokovima za otklanjanje nedostataka, kao i razlozima zbog kojih su nedostaci i propusti nastali.

Ako nedostaci ne budu otklonjeni u ostavljenim rokovima, organ koji vrši nadzor podneće disciplinsku prijavu protiv predsednika nadziranog suda.

VII. OBEZBEĐENJE SUDA

Pravosudna straža

Član 81.

Pravosudna straža je naoružana i uniformisana služba, koju čine državni službenici i koja se stara o sigurnosti ljudi i imovine, redu i miru i nesmetanom sprovođenju službenih radnji u zgradi pravosudnog organa.

Ovlašćenja pravosudne straže

Član 82.

Pravosudni stražar ovlašćen je da utvrdi identitet i razloge dolaska lica u zgradu pravosudnog organa; po potrebi pretrese lice i stvari i zabrani ulazak u zgradu sa oružjem, opasnim oruđem, pod dejstvom alkohola ili drugih omamljivih sredstava; udalji iz zgrade lica koje ometa red i mir, lica koja nisu prikladno odevena i to na način kojim se čuva ugled i dostojanstvo suda, kao i da drugim radnjama štiti lica i imovinu u sudu.

Pravosudni stražar ovlašćen je da upotrebi fizičku silu i gumenu palicu, a vatreno oružje – samo ako drukčije ne može da zaštiti ljudski život ili odbije napad na zgradu pravosudnog organa.

Uređenje pravosudne straže

Član 83.

Uređenje pravosudne straže, uniformu njenih pripadnika, naoružanje i službenu legitimaciju detaljnije propisuje ministar nadležan za pravosuđe.

Pomoć pravosudnoj straži i obezbeđenje

Član 84.

Na zahtev rukovodioca pravosudnog organa, organ unutrašnjih poslova pruža pomoć pravosudnoj straži.

Rukovodilac pravosudnog organa ima pravo da od ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove zahteva da se sudiji, sudiji porotniku, glavnom javnom tužiocu, javnom tužiocu i njihovim porodicama ili imovini pruži posebna zaštita.

Shodna primena propisa

Član 85.

Na zasnivanje radnog odnosa i na prava, obaveze, ocenjivanje i odgovornost pravosudne straže primenjuju se propisi koji uređuju radne odnose državnih službenika, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

VIII. SREDSTVA ZA RAD SUDOVA

Osnovna odredba

Član 86.

Sredstva za rad sudova obezbeđuje se u budžetu Republike Srbije.

Sredstva za rad sudova treba da obimom i prilivom održavaju nezavisnost sudske vlasti i omogućavaju uredan rad sudova.

Predlaganje i izvršenje budžetskih sredstava

Član 87.

Obim i strukturu budžetskih sredstava za rad sudova predlažu Visoki savet sudstva i ministarstvo nadležno za pravosuđe.

Visoki savet sudstva predlaže obim i strukturu budžetskih sredstava neophodnih za tekuće rashode sudova, osim rashoda za sudsko osoblje, u skladu sa Zakonom o Visokom savetu sudstva i vrši raspodelu ovih sredstava sudovima.

Ministarstvo nadležno za pravosuđe predlaže obim i strukturu budžetskih sredstava neophodnih za tekuće rashode za sudsko osoblje, održavanje opreme i objekata sudova, rashode za investiciona i kapitalna ulaganja za sudove, uređenje i razvoj pravosudnog informacionog sistema i vrši raspodelu ovih sredstava.

Nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava

Član 88.

Nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava opredeljenih za rad sudova sprovode Visoki savet sudstva i ministarstvo nadležno za pravosuđe, u okviru svojih budžetskih nadležnosti, kao i ministarstvo nadležno za finansije u skladu sa zakonom.

Korišćenje sredstava i samostalnih prihoda

Član 89.

U budžetu Republike Srbije posebno se iskazuju prihodi od rada sudova i usmeravaju se za redovan rad pravosudnih organa, u skladu sa zakonom.

Visina i namena sredstava iz stava 1. ovog člana utvrđuju se Zakonom o budžetu.

Podmirenje sudskih troškova

Član 90.

Bliže uslove, visinu i način naknade iznosa koje stranka i ostali učesnici u postupku plaćaju za podmirenje troškova u sudskim postupcima propisuje ministar nadležan za pravosuđe.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Nastavak rada suda

Član 91.

Sud i posebno odeljenje suda osnovan, odnosno obrazovan u skladu sa Zakonom o uređenju sudova („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – dr. zakon, 78/11 – dr. zakon, 101/11, 101/13, 40/15 – dr. zakon, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 – US, 87/18 i 88/18 – US), Zakonom o sedištim i područjima sudova i javnih tužilaštava („Službeni glasnik RS”, broj 101/13), Zakonom o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, terorizma i korupcije („Službeni glasnik RS”, br. 94/16 i 87/18 – dr. zakon), Zakonom o organizaciji i nadležnosti državnih organa u postupku za ratne zločine („Službeni glasnik RS”, br. 67/03, 135/04, 61/05, 101/07, 104/09, 101/11 – dr. zakon, 6/15 i 87/18 – dr. zakon) i Zakonom o organizaciji i nadležnosti državnih organa za borbu protiv visokotehnološkog kriminala („Službeni glasnik RS”, br. 61/05 i 104/09), od dana konstituisanja Visokog saveta sudstva, nastavlja sa radom u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je osnovan, odnosno obrazovano.

Nastavak rada Vrhovnog kasacionog suda

Član 92.

Izuzetno od člana 91. ovog zakona, od dana konstituisanja Visokog saveta sudstva, Vrhovni kasacioni sud nastavlja sa radom kao Vrhovni sud u skladu sa ovim zakonom.

Okončanje započetog postupka

Član 93.

Postupak započet po odredbama Zakona o uređenju sudova („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – dr. zakon, 78/11 – dr. zakon, 101/11, 101/13, 40/15 – dr. zakon, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 – US, 87/18 i 88/18 – US) koji nije okončan do dana konstituisanja Visokog saveta sudstva, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 94.

Podzakonski akti propisani ovim zakonom donose se u roku od jedne godine od dana konstituisanja Visokog saveta sudstva.

Podzakonski akti doneti u skladu sa Zakonom o uređenju sudova („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – dr. zakon, 78/11 – dr. zakon, 101/11, 101/13, 40/15 – dr. zakon, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 – US, 87/18 i 88/18 – US) primenjuju se do donošenja podzakonskih akata iz stava 1. ovog člana, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Važenje odredbi o sudskom osoblju

Član 95.

Odredbe ovog zakona kojim se uređuje položaj sudskog osoblja važe do stupanja na snagu posebnog zakona koji uređuje položaj sudskog osoblja.

Prestanak važenja Zakona o uređenju sudova

Član 96.

Danom konstituisanja Visokog saveta sudstva prestaje da važi Zakon o uređenju sudova („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – dr. zakon, 78/11 – dr. zakon, 101/11, 101/13, 40/15 – dr. zakon, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 – US, 87/18 i 88/18 – US).

Završna odredba

Član 97.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od dana konstituisanja Visokog saveta sudstva.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o uređenju sudova sadržan je u članu 143. stav 1. Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 98/06 i 16/22), kojim je utvrđeno da se osnivanje, ukidanje, vrste, nadležnost, područja i sedišta sudova, sastav suda i postupak pred sudovima uređuju zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Aktom o promeni Ustava Republike Srbije, koji je proglašen, posle održanog referendumu, odlukom Narodne Skupštine od 9. februara 2022. godine, usvojeni su Amandmani I do XXIX na Ustav Republike Srbije, kojima se menjaju odredbe Ustava koje se odnose na organizaciju i uređenje pravosudnih organa.

Ustavnim zakonom za sprovođenje Akta o promeni Ustava Republike Srbije, koji je proglašen istovremeno sa Aktom o promeni Ustava Republike Srbije, u članu 2. stav 1. propisano je da će se, između ostalog, Zakon o uređenju sudova uskladiti sa Amandmanima, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu amandmana.

Iz navedenih razloga pristupilo se izradi teksta Predloga zakona o uređenju sudova (u daljem tekstu: Predlog zakona). Pored primarnog cilja, a to je usklađivanje Zakona o uređenju sudova sa Amandmanima, prilikom izrade Predloga zakona posebno se vodilo računa o obavezama Republike Srbije u procesu pridruživanja Evropskoj Uniji, sadržanim u Akcionom planu za Poglavlje 23 koji je Vlada Republike Srbije usvojila 27. aprila 2016. godine i koji je revidiran 10. jula 2020. godine. Te obaveze se pre svega odnose na jačanje vladavine prava kroz uspostavljanje i jačanje nezavisnosti sudstva, u skladu sa evropskim standardima.

Radi realizacije tog cilja uspostavljena je saradnja sa Evropskom komisijom za demokratiju putem prava, čiji je nezvaničan naziv Venecijanska komisija. Ova Komisija je savetodavno telo Saveta Evrope, čiji je Republika Srbija punopravni član. Zadatak ove komisije je da pruži pravne savete državama koje žele da usklade svoje pravne i institucionalne strukture sa evropskim standardima i međunarodnim iskustvom u oblasti demokratije, ljudskih prava i vladavine prava. Treba istaći i stav Evropske komisije da je Venecijanska komisija relevantni autoritet po pitanju proglašenja i promovisanja standarda u oblasti vladavine prava, te da će se napredak Republike Srbije u reformi pravosuđa ceniti u odnosu na ocenu Venecijanske komisije po tom pitanju.

Venecijanska komisija je na plenarnoj sednici održanoj 21. i 22. oktobra 2022. usvojila mišljenje o prvoj verziji Predloga zakona o uređenju sudova. Preporuke sadržane u tom izveštaju ugrađene su u ovom tekstu Predloga zakona o uređenju sudova.

Posebno treba istaći da je izrada Predloga zakona protekla u transparentnom i inkluzivnom procesu. Radna grupa Ministarstva pravde, koja je radila na izradi Predloga zakona bila je sastavljena od sudija, članova Visokog saveta sudstva, predstavnika sudijskih strukovnih udruženja, advokature i akademske zajednice, kao i predstavnika Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo i Ministarstva pravde. U procesu izrade zakona obavljene su najšire konsultacije. Pre početka rada radne grupe obavljene su konsultacije sa Vrhovnim kasacionim sudom i Visokim savetom sudstva. Prva radna verzija Predloga zakona koja je upućena na mišljenje Venecijanskoj komisiji objavljena je i na internet stranici Ministarstva pravde sa pozivom svim zainteresovanim stranama da daju svoje primedbe. Takođe o toj verziji Predloga zakona obavljene su i posebne konsultacije na većem broju okruglih

stolova koji su održani širom Srbije, kako onima u organizaciji Ministarstva pravde, tako i onima koji su organizovani od strane strukovnih udruženja. Poseban okrugli sto održan je sa organizacijama civilnog društva. Pomoć Ministarstvu pravde u organizaciji celokupnog procesa izrade Predloga zakona pružio je projekat Saveta Evrope.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U osnovnim odredbama Predloga zakona uređuju se faktički načela sudske vlasti i njenog operacionalizovanja kroz sudove kao državne organe sa jasno opredeljenom ulogom i mestom u sistemu podele vlasti.

U članu 1. uređen je predmet Predloga zakona, što u važećem zakonu nije slučaj, te navedeno predstavlja unapređenje metodologije izrade zakona u normativno-tehničkom smislu. Zbog toga, propisano je da se ovim zakonom uređuju osnivanje, ukidanje, vrste, delokrug i stvarna nadležnost suda, unutrašnje uređenje suda, sudska uprava, sudske osoblje, pravosudna uprava, obezbeđenje suda i sredstva za rad sudova.

Članovima 2. do 7. Predloga zakona uređeno je pitanje sudske vlasti, osnivanja i organizacije sudova, definisana nezavisnost sudske vlasti, određana sudska nadležnost, donošenje sudskih odluka i raspoređivanje predmeta sudijama.

Takođe, normirana su posebna pravila u vezi sa zabranom neprimerenog uticaja na sud. Naime, zabranjen je neprimereni uticaj na sudiju u vršenju sudijske funkcije, a radi očuvanja autoriteta i nepristrasnosti suda, naročito svaki oblik pretnje i prinude prema sudiji, korišćenje javnog položaja, medija i javnog istupanja, kojima se utiče na tok i ishod sudskog postupka. Zabranjen je i svaki drugi neprimereni uticaj na sud, kao i pritisak na učesnika u sudskom postupku.

Istovremeno je precizirano da se pod neprimerenim uticajem ne može smatrati korišćenje zakonom propisanih prava učesnika u sudskom postupku, izveštavanje o radu suda i komentarisanje sudskih postupaka koji su u toku ili sudskih odluka, u skladu sa propisima koji uređuju javno informisanje, kao ni stručno analiziranje sudskih postupaka i sudskih odluka.

Glava II. i III. Predloga zakona (čl. 14. do 34) - Spoljašnje uređenje sudova i nadležnost sudova, gotovo su neizmenjene u odnosu na važeće zakonsko rešenje, te su zadržane vrste sudova opšte i posebne nadležnosti, sa istovetnim područnim prostiranjem uz jedino terminološko usklađivanje u domenu naziva Vrhovnog kasacionog suda u Vrhovni sud.

Deo Predloga zakona koji se odnosi na unutrašnje uređenje suda (čl. 35. do 58) uredio je drugačija pravila u vezi sa godišnjim rasporedom poslova. Utvrđivanje godišnjeg rasporeda je i dalje u isključivoj nadležnosti predsednika suda uz pribavljeno mišljenje sudije, s tom razlikom što se raspored saopštava umesto do 1. decembra tekuće godine do 1. novembra. Novina je i propisano pravno sredstvo koje stoji na raspolaganju sudiji na utvrđeni godišnji raspored. Naime, sudija može izjaviti prigovor na godišnji raspored i promenu godišnjeg rasporeda. Organ nadležan za odlučivanje o prigovoru je Visoki savet sudstva. Rok za izjavljivanje je tri dana i počinje da teče od dana saopštavanja rasporeda na sednici svih sudija. Predsednik suda može korektivno delovati povodom izjavljenog prigovora s obzirom da se ovo pravno sredstvo Visokom savetu sudstva izjavljuje preko njega. Novinu predstavlja i to što je predviđena dužnost predsednika suda da, ako ne usvoji prigovor, da prigovor, sa obrazloženjem rasporeda poslova, dostavi Visokom savetu sudstva u roku od tri dana od dana prijema prigovora. Ako predsednik suda ne postupi po ovoj odredbi u propisanom roku, ovakvo nepostupanje smatra se disciplinskim prekršajem.

Ustrojena je i dužnost Visokog saveta sudstva da odluku povodom izjavljenog prigovora donese u roku od 30 dana. Ako Visoki savet sudstva ne odluči o prigovoru u propisanom roku, smatra se da je prigovor usvojen.

Članovima 37. do 43. Predloga zakona uređena su pitanja koja se odnose na sudsko odeljenje i sednicu svih sudija. U tom smislu, propisano je obrazovanje sudskog odeljenja, delokrug sudskog odeljenja, sazivanje sednice i rukovođenje sednicom sudskog odeljenja, odeljenje sudske prakse, posebna odeljenje koja se mogu obrazovati u pojedinim sudovima, zajednička sednica odeljenja, kao i sednica svih sudija.

Unutrašnje uređenje Vrhovnog suda bliže je uređeno čl. 44. do 51. Predloga zakona. U tom delu Predloga zakona predviđeno je da Vrhovni sud može imati odeljenja u skladu sa Poslovnikom o radu Vrhovnog suda, delokrug sednice odeljenja Vrhovnog suda, postupanje u slučaju nastanka nesaglasnosti u primeni propisa ili u slučaju odstupanja od pravnog shvatanja prihvaćenog u praksi ili od pravnog shvatanja koje su prihvatila sva veća i određen delokrug Opšte sednice Vrhovnog suda. Nadalje, definisan je poseban kvorum za odlučivanje na opštoj sednici Vrhovnog suda po pitanju imenovanja sudija Ustavnog suda i mišljenja Visokom savetu sudstva o kandidatu za predsednika Vrhovnog suda. U konkretnom slučaju radi se o apsolutnoj većini.

Sastav i odlučivanje Opšte sednice Vrhovnog suda, kao i sazivanje i rukovođenje Opštom sednicom uređeni su čl. 47. i 48. Predloga zakona.

Vrhovni sud ima Sekretarijat, koji pomaže predsedniku suda u sudskoj upravi, obavlja administrativne poslove za Opštu sednicu i vrši druge poslove koji su mu Poslovnikom o radu Vrhovnog suda stavljeni u delokrug. Sekretarijatom rukovodi sekretar Vrhovnog suda, koji ima status državnog službenika na položaju, a koga na predlog predsednika Vrhovnog suda postavlja Opšta sednica (čl. 49. i 50).

Vrhovni sud donosi Poslovnik o radu Vrhovnog suda kojim se detaljnije propisuje unutrašnje uređenje i rad suda. Ovaj poslovnik objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”

Odredbom člana 52. Predloga zakona preciznije je uređen krug poslova koji čine sudsku upravu. Novine predstavljaju odredbe o mogućnosti obrazovanja posebne službe za pružanje podrške i pomoći oštećenima i svedocima. Naime, u sudskoj upravi višeg suda, kao i drugog suda koji odredi Visoki savet sudstva, organizuje se služba za pružanje podrške i pomoći oštećenima i svedocima. Pored toga, kontakt tačka za informisanje oštećenih i svedoka imenuje se u osnovnom sudu i u drugom sudu koji odredi Visoki savet sudstva. Rad ove službe i postupanje kontakt tačke za informisanje oštećenih i svedoka detaljnije se uređuje posebnim aktom Visokog saveta sudstava. Obrazovanje ovakve službe proističe iz obaveza predviđenih iz Nacionalne strategije za ostvarivanje prava žrtava i svedoka krivičnih dela u Republici Srbiji za period 2020. do 2025. godine, kao i pratećeg akcionog plana.

Članom 55. Predloga zakona uređena su ovlašćenja predsednika neposredno višeg suda u nadzoru sudske uprave nižeg suda. Ovlašćenja predsednika neposredno višeg suda su jasnije postavljena odredbama ovog člana Predloga zakona, uz negativno određenje prema pitanjima koja se ne mogu smatrati podobnim za ostvarivanje prava nadzora u tom smislu. U tom smislu, predviđeno je da predsednik neposredno višeg suda ima pravo da nadzire sudsku upravu nižeg suda, kao i da pri nečinjenju predsednika nižeg suda donese akte iz njegovog delokruga, zatim da može tražiti od nižeg suda obaveštenje o primeni propisa koji uređuju sudsku upravu, kao i druge podatke o radu sudske uprave tog suda i radu tog suda, odnosno da može naložiti neposredan uvid u rad nižeg suda, Treba napomenuti da se ovlašćenja predsednika neposredno višeg suda odnose isključivo na kontrolu poslova sudske uprave sadržanih u članu 52. Predloga zakona, kao što su na primer (vođenje evidencija i statistika, pozivanje i raspoređivanje sudija porotnika, razmatranje pritužbi i predstavki, postupanje po zahtevima za davanje informacija od

javnog značaja, finansijsko i materijalno poslovanje suda, blagovremena naplata sudskih taksi itd.). Time je i određen obim ovog nadzora koji ne dozvoljava mešanje u rad sudija nadziranog nižeg suda u konkretnim sudskim predmetima. U slučaju izostavljanja ovakvih ovlašćenja ostalo bi neuređeno ko bi postupao u slučaju da predsednik nižeg suda ne vrši svoje dužnosti u poslovima sudske uprave propisane zakonom. Jedina vrsta nadzora nad poslovima sudske uprave jeste nadzor od strane predsednika neposredno višeg suda. Međutim, i ovde je propisano značajno ograničenje u smislu da predsednik neposredno višeg suda prilikom nadzora rada sudske uprave nižeg suda, ne može preduzimati radnje koje mu zakonom ili drugim propisom nisu poverene, niti na bilo koji način ugroziti nezavisnost i rad nadziranog suda.

Postupak po pritužbi je detaljno uređen u članu 56. Predloga zakona, dok čl. 57. i 58. Predloga zakona uređuju poslove upravitelja suda i sekretara suda.

Deo Predloga zakona posvećen sudskom osoblju (Glava V. – čl. 59. do 72) je neznatno u par segmenata revidiran u odnosu na važeće zakonsko rešenje koje će inače opstati u sistemu do donošenja novog propisa koji će na jedinstven način urediti položaj zaposlenih u pravosuđu. Donošenje novog pravnog okvira u tom smislu predviđeno je Strategijom ljudskih resursa u pravosuđu i pratećim Akcionim planom, aktima usvojenim od strane Vlade („Službeni glasnik RS”, broj 133/21).

Suštinske izmena u odnosu na sadašnje zakonsko rešenje se odnose na odredbe o nadležnostima u obavljanju poslova pravosudne uprave čiji je dobar deo, sada pored izvornog nosioca Ministarstva pravde prenet na Visoki savet sudstva (Glava VI. – čl. 73. do 80). U tom smislu su bitno revidirani:

- poslovi pravosudne uprave koji su u nadležnosti Visokog saveta sudstva u smislu širenja nadležnosti u pogledu praćenja rada sudova u svrhu jačanja kvaliteta i efikasnosti, donošenja podzakonskih akata (da se ozakoni faktička nadležnost), učestvovanje u izradi podzakonskih akata u nadležnosti Ministarstva pravde (institucionalno involviranje pravosudnog tela kroz saradnju), davanje mišljenja na pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u sudu i obaveštavanje javnosti o radu sudova;

- pravosudne uprave koji su u nadležnosti Ministarstva pravde u smislu eliminisanja nadležnosti nadzora nad finansijskim i materijalnim poslovanjem Visokog saveta sudstva – glavna novina je da ovo pravosudno telo postaje autonomno, a da Ministarstvo pravde više nije legitimisano da nadzire kako ono troši sredstva za čije predlaganje i izvršavanje je nadležno;

- poslovi nadzora nad primenom Sudskog poslovnika i nadležnost za donošenje. Umesto dosadašnjeg rešenja prema kojem ministar pravde donosi Sudski poslovnik uz prethodno pribavljeno mišljenje predsednika Vrhovnog kasacionog suda, radna grupa se opredelila za varijantu zajedničkog donošenja od strane ministra i Visokog saveta sudstva. Ministarstvo pravde prema ovom Predlogu zakona nije više isključivo nadležno za nadzor nad primenom Sudskog poslovnika, već ono zadržava nadležnost u pogledu pitanja koja smo našli opravdanim kao što je postupanje u predmetima u propisanim rokovima i u vezi sa sistemom za automatsko vođenje predmeta. Neka pitanja su pokrivena konkurentnim nadzorom Visokog saveta sudstva i Ministarstva pravde kao što je vođenje statistika i izveštaja o radu sudova. Za Ministarstvo pravde je ovo pitanje veoma značajno iz razloga potrebe praćenja primene propisa i eventualnih intervencija, u skladu sa normativnim nadležnostima za pripreme propisa tog ministarstva.

Pored toga, Definisane su vrste nadzora, oblici (terenski i kancelarijski), kao i nadzorna ovlašćenja, što do sada nije bio slučaj. Tačnije, propisan je postupak nadzora i sadržina zapisnika o izvršenom nadzoru, kao i posledice nepostupanja po merama za otklanjanje uočenih nedostataka.

Glavom VII. Predloga zakona (čl. 81. do 85) uređena su pitanja obezbeđenja suda. Poslove obezbeđenja suda obavlja pravosudna straža koja je naoružana i uniformisana, a stara se o sigurnosti ljudi i imovine, redu i miru i nesmetanom sprovođenju službenih radnji u zgradi pravosudnih organa. Propisana su njena ovlašćenja, njeno uređenje kao i saradnja organa unutrašnjih poslova u slučaju da je pravosudnoj straži potrebna pomoć.

Glavom VIII. Predloga zakona (čl. 86. do 90) uređena su pitanja vezana za sredstva za rad sudova. Značajne novine predstavljaju odredbe o predlaganju i izvršenju budžetskih sredstava. Predviđeno je da obim i strukturu budžetskih sredstava za rad sudova predlažu Visoki savet sudstva i ministarstvo nadležno za pravosuđe. Visoki savet sudstva predlaže obim i strukturu budžetskih sredstava neophodnih za tekuće rashode sudova, osim rashoda za sudsko osoblje i vrši raspodelu ovih sredstava sudovima, a ministarstvo nadležno za pravosuđe predlaže obim i strukturu budžetskih sredstava neophodnih za tekuće rashode za sudsko osoblje, održavanje opreme i objekata sudova, rashode za investiciona i kapitalna ulaganja za sudove, uređenje i razvoj pravosudnog informacionog sistema i vrši raspodelu ovih sredstava.

Nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava opredeljenih za rad sudova sprovode Visoki savet sudstva i ministarstvo nadležno za pravosuđe, kao i ministarstvo nadležno za finansije (član 88).

Prelaznim i završnim odredbama Predloga zakona (čl. 91. do 97) regulisan je status započetih postupaka koji izviru iz primene važećeg zakona, nastavak rada sudova, nastavak rada Vrhovnog kasacionog suda kao i rokovi za donošenje podzakonskih akata. Predviđeno je da će se podzakonski akti propisani ovim zakonom doneti se u roku od jedne godine od dana konstituisanja Visokog saveta sudstva.

Kao što je rečeno, odredbe ovog zakona kojim se uređuje položaj sudskog osoblja važiće do stupanja na snagu posebnog zakona koji uređuje položaj sudskog osoblja.

Članovi 96. i 97. Predloga zakona uređuju prestanak važenja ranijeg zakona i stupanje zakona na snagu. Predviđeno je da ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od dana konstituisanja Visokog saveta sudstva.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA STUPANJE NA SNAGU ZAKONA PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

Potrebno je da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, radi ispunjenja obaveza i postupanja u rokovima koji su propisani Ustavnim zakonom za sprovođenje Akta o promeni Ustava Republike Srbije.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o uređenju sudova

Draft Law on the organization of courts

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum),:

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – PRAVOSUĐE, SLOBODE I BEZBEDNOST, u okviru kojeg je član 80 - Jačanje institucija i vladavine prava

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Odredbama Sporazuma nije dat poseban rok za usklađivanje, već se usklađivanje vrši u skladu sa opštim rokom u skladu sa članom 72. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

U potpunosti ispunjava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije, u okviru Poglavlja 23: „Pravosuđe i osnovna prava” - 3.23.3. – Osnovna prava predviđen je čitan niz planiranih kadrovskih i tehničkih mera koje je neophodno preduzeti radi daljeg institucionalnog jačanja javnog tužilaštva, odnosno Državnog veća tužilaca.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

- Ne postoje propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

- Da, na engleski jezik

8. Saradnja sa Evropskom Unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U postupku pripreme Nacrta zakona o uređenju sudova ostvarena je saradnja sa Evropskom komisijom za demokratiju putem prava (Venecijanskom komisijom). Nacrt zakona o sudijama je poslat na mišljenje Venecijanskoj komisiji 12. septembra 2022. godine i 15. novembra 2022. godine. U pripremi mišljenja su učestvovali eksperti Venecijanske komisije: Martin Kuijer, zamenik člana iz Holandije, Karlo Heiki Tuori, počasni predsednik Venecijanske komisije iz Finske, Regina Kiner, član Venecijanske komisije iz Švajcarske i Žan-Klod Šolzem, zamenik člana Venecijanske komisije iz Belgije. Održavno je više konsultativnih sastanaka sa ekspertima Venecijanske komisije i sa predstavnicima Sekretarijata Venecijanske komisije.